

ПРЕС КЛИПИНГ

11.децембар 2012.

НАСЛОВИ

Поскупљења: Ризик подиже цене;(стр.2)

Нови закон о штрајку: Без потпуне обуставе рада за учитеље и лекаре; (стр.4)

Крагујевац: Нови протест радника "Србије" због гашења фирме;(стр.6)

Радници најавили радикализацију протеста;(стр.7)

Радници Нибенса на минималцу;(стр.8)

Држава да спречи монопол на тржишту;(стр.9)

Средња класа нам је сирота, али је ипак имамо;(стр.12)

Рад на црно под велом тајне;(стр.13)

Највећа просечна пензија у Новом Саду;(стр.14)

Неактивно 61 одсто жена;(стр.16)

Поскупљења: Ризик подиже цене

Д. М. - М. Н. С.

Који су све неекономски разлози поскупљења основних намирница. Плаћамо нестабилан курс, монополе и трошкарење државе

СВИ ризици произвођача, увозника и трговаца иду на терет потрошача. Чак ни погодности које се нуде купцима, попут почека картицама или чековима на неколико месеци, нису бесплатне. Кроз цене, грађани плаћају слабљење динара и знатно већу вредност евра, монополско понашање, па чак и трошкарење државе. Процене су да бројни, неекономски разлози, повећају цене хране барем 20 одсто.

Многобројни увозници су већ почетком године проценили да евро вреди чак 125 динара и овакав курс урачунали у своје ценовнике. Исте процене имају и домаћи произвођачи. Пад евра готово никад се не осети на рафовима.

Уграђени ризик од инфлације у ценама је најмање дупло већи од од пројектованог. Како би се заштитили од општег раста цена, ове године многи су утврдили да би било најбоље увећати ценовнике своје робе за најмање 15 одсто. То је скоро три пута више од планиране инфлације.

- Имали смо најпре сушу, а чим се претрпи такав "удар", то мора да се одрази на цене пољопривредних производа - каже за "Новости" економиста Љубомир Маџар.

- Друго, цене хране и у свету већ дуже показују тенденцију раста. Ми смо земља са великим буџетским дефицитом, где је укупна тражња стално висока, а тамо где је велика тражња немогуће је да се то не одрази на укупан ниво цена. У струци се, иначе, поред наведених разлога за честа поскупљења спомиње и монопол у спољној трговини. Психолошки фактор нормално делује на поскупљења, али он је изазван да би се нека очекивања инфлације касније остварила.

Готово да нема производа који ове године није поскупео. Овог лета, цене појединих намирница су "подивљале". Месо је тада поскупело за најмање 30 одсто, као и уље. Поскупљења нису мимоишла ни остале основне намирнице - хлеб, млеко, јогурт, али и све остало што је неопходно једном домаћинству.

■ KRETANJE CENA NAMIRNICA

* u dinarima ■ 2011. ■ 2012.

- Велика потроšња државе и монопол појединих приватних и јавних предузећа, главни су узроци раста цена у Србији - каже Горан Ковачевић, власник трговине "Гомекс". - Системска је болест - трошимо више него што зарађујемо. Препишемо добар закон, али измислимо бројна подзаконска акта и створимо радна места у разним агенцијама, које сви после плаћамо. У привреди је ове године отпуштено 400.000 радника, а држава стално повећава свој чиновнички апарат. Једина и истовремено најјаднија кочница раста цена је слаба куповна моћ становништва.

КОНКУРЕНЦИЈА

УВОЗНИЦИ признају да високе цене на тржишту диктира, пре свега, недостатак конкуренције. Тамо где је избор производа сведен на неколико произвођача, понуда је мала, а цену без контроле може да повећава добављач. У условима када се на рафовима нуди роба на десетине произвођача, нема места за превелике надградње цена.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/357161/Novi-zakon-o-strajku-Bez-potpune-obustave-rada-za-ucitelje-i-lekare>

Нови закон о штрајку: Без потпуне обуставе рада за учитеље и лекаре

Снежана Кривокапић

Нови закон о штрајку, који би требало да буде готов до априла, више простора даје мирном решавању спора између послодавца и запослених, али и одређује делатности у којима мора бити поштован минимум процеса рада током штрајка, као што су просвета и здравство.

У синдикатима кажу да ће неке одредбе поништити право на штрајк

Зоран Мартиновић, државни секретар у Министарству рада, каже да ће до краја ове и почетком следеће године појачати састанци радне групе која припрема нацрт закона, а чине је представници министарства, репрезентативних синдиката и удружења послодаваца.

- Радна група ће покушати да усагласи још неколико одредби о којима није постигнут консензус јер, на пример, послодавци траже увођење локаута, односно привремено искључење са рада запослених који не штрајкују, а није постигнута сагласност ни о делатностима у којима је потребно увести минимум процеса рада - каже Мартиновић.

Међутим, у синдикатима кажу да таква радна група није ни основана, те да су разлике у ставовима између законописца и послодаваца с једне и синдикалаца с друге стране огромне. Према речима Бранислава Чанка, председника Уједињених гранских синдиката "Независност", не разумеју се ни око основних појмова, попут локаута.

- На привремено искључење запослених који не штрајкују уопште не смеју ни да помисле и то уопште није локаут. Рецимо, кад синдикати одуговлаче да потпишу колективни уговор, послодавац може да им каже да ће врата фабрике бити закључана док се не одлуче да потпишу - каже Чанак.

И Чанак и Душко Вуковић, потпредседник Савеза самосталних синдиката, кажу да ће проблем бити да се одреди шта је минимални процес рада.

- Штрајку радници прибегавају како би задали ударац послодавцу у случају да им крши права. Намера министарства је да уведе велики број ограничења у образовању, здравству, енергетици тако да се заправо поништи право на штрајк - тврди Вуковић.

Бранислав Чанак наводи да минимални процес рада не важи по истим правилима, чак ни у истој делатности, јер учитељи у основним школама треба да држе час пола сата током штрајка, а гимназије могу да закључају врата.

Измене Закона о раду

Закон о раду би требало да буде измењен у првој половини следеће године, а Унија послодаваца Србије је упутила Влади измене 44 члана.

- Предложили смо да прековремени рад траје дужи од осам сати недељно, као и да се отпремнине рачунају за време проведено код послодавца уместо за цео радни век, те да се продужава трајање уговора на одређено на 36 месеци са садашњих 12 - наводи Драгољуб Рајић из Уније послодаваца.

Бранислав Чанак каже да Синдикат „Независност“ нема ништа против дужег уговора на одређено, с тим да такви радници добију исти третман као стално запослени.

- Сад има случајева да у истој фирми радницима на одређено плате касне осам месеци, док су стално запосленима редовне - каже Чанак.

Душко Вуковић из ССС каже да отпремнине не треба нужно везивати за године стажа, али да оне треба да буду пристојне.

- Отпуштени радник треба да прима барем пола године износ у висини једне потрошачке корпе, што је сада 60.000 динара - наводи он.

Крагујевац: Нови протест радника "Србије" због гашења фирме

Бета

Око 50 запослених у Трговинском предузећу "Србија" је данас протестовало испред управне зграде предузећа у Крагујевцу, а један број и у продавници "Макси" у центру града, због одлуке власника, белгијске компаније "Делез", да угаси фирму "Србија" и отпусти сва 102 запослена.

Председник Штрајкачког одбора Драган Марковић рекао је да је око 30 радника ушло данас око 16.30 у продајни објекат "Максија" у центру Крагујевца да би "попричали са својим колегама", а "испред тог објекта је група наших колега протестовала носећи транспаренте против приватизације и лоповске пљачке тајкуна".

По његовим речима, сутра ће радници позвати грађане да их подрже у протесту тако што ће у среду бојкотовати куповину у продавницама "Макси" и "Темпо".

Марковић је додао да је данас поднета пријава инспекцији рада против послодавца који не почиње преговоре о захтевима запослених и не примењује Закон о раду и Колективни уговор.

Радници су раније послодавцу, после најаве гашења предузећа и отпуштања, упутили захтев да се висина отпремнине повећа са 70 на 300 евра и да се запосленима омогући преквалификација или доквалификација.

Протест запослених "Србије" је почео пре седам дана.

Компанија "Делез" је данас саопштила да ће 14. децембра затворити све четири радње "Србије" у Крагујевцу, чији је једини власник, и да ће 102 запослена бити проглашена технолошким вишком и добити законом утврђене отпремнине.

Програм утврђивања технолошких вишкова у крагујевачкој „Србији“ добио сагласност Националне службе за запошљавање, тврде у Делезу

Радници најавили радикализацију протеста

АУТОР: З. Р.

Крагујевац - Радници крагујевачког Трговинског предузећа „Србија“, који су се и током протеклог викенда и јуче окупљали испред Управне зграде фирме, за данас су најавили радикализацију протеста јер се не слажу са одлуком послодавца, белгијске компаније Делез да буду проглашени технолошким вишком уз отпремнину од 70 евра по години стажа.

Они тврде да одлука компаније није законита и траже да им се обрачуна 300 евра по години, затим да им се исплате надокнаде за топли оброк, накнаде за превоз, јубиларне награде, те да им се обезбеди програм преквалификација и доквалификација док буду били на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Компанија Делез, која је од Мирослава Мишковића купила трговинско предузеће „Србија“ у пакету са Макси ланцем, одлучила је да због нерентабилности до 14. децембра затвори последњих пет крагујевачких трговина, а 102 радника прогласи технолошким вишком.

- Компанија Делез Србија, која је једини акционар и власник Трговинског предузећа „Србија“ у Крагујевцу добила је крајем прошле недеље од Националне службе за запошљавање позитиван став о програму за проглашење технолошког вишка. Та чињеница потврђује да су ставови изнети у предлогу програма резултат реалне процене ситуације у којој се ТП „Србија“ налази, те да компанија Делез Србија поступа у складу са законом. Делез остаје при програму и условима за запослене у ТП „Србија“ који су у потпуности у складу са законодавством Републике Србије - наводи се у компанијском саопштењу.

У Делезу кажу да ће се у зависности од година стажа и висине примања, отпремнине радника разликовати. „За обрачун отпремнине узима се просек последње три бруто зараде које су исплаћене запосленом и то за првих 10 година стажа у отпремнину се урачунава по трећина просечне бруто зараде запосленог, а за сваку наредну годину, по четвртина од просечне бруто зараде. Отпремнине свим запосленима биће исплаћене пре престанка радног односа, тј. пре 16. децембра“, наводи се у саопштењу компаније. Зараде и друга примања која су запослени остварили од тренутка када је Делхаизе послала власник друштва ТП „Србија“, а која нису исплаћена закључно са даном престанка радног односа, исплатиће се најкасније у року од 30 дана од дана престанка радног односа, тврде у Делезу.

Синдикат ТП „Србија“ међутим, каже да за њих важи једино колективни уговор који су са пословодством фирме потписали још 2003. и који је, у међувреме, тврде незаконито стављен ван снаге. Тим колективним уговором, између осталог, предвиђено је да отпремнине за

прекобројне раднике износе 200 евра по години стажа. „Ми знамо да су нам права, док смо пословали у систему Делта Макси ускраћивана незаконито. Као малим акционарима, смањивани су и број и вредност акција фирме, због чега смо поднели кривичну пријаву надлежнима, од којих тражимо да преиспитају и начин на који је наше предузеће 2007. приватизовано и како је постало део Макси ланца“ кажу у синдикату.

http://www.danas.rs/danasrs/hronika/radnici_nibensa_na_minimalcu.3.html?news_id=252631

Зашто недостаје новац за одржавање путева у зимском периоду

Радници Нибенса на минималцу

АУТОР: Љ. БУКВИЋ

Београд - Готово 5.000 радника из три путарска предузећа у стечају и два у реструктурирању ангажовано је на одржавању путева у Србији, каже за Данас председница Самосталног синдиката путара Соња Вукановић. Радници бивших предузећа Нибенс групе, упркос томе што раде на минималцу, напомиње Вукановић, редовно чисте све регионалне и магистралне путеве, однедавно поново и локалне.

- Људи раде максимално што могу иако су лоше плаћени. Држава је требало на време да реагује и изда забрану за саобраћај теретним возилима и пре него што је снег почео много да пада. Осим тога, проблем са одржавањем путева је велики, јер држава све мање средстава издваја за то - напомиње Вукановићева. Она каже да се и те како осети то што је крајем прошле године пред усвајање буџета за 2012. новац од акциза намењен за одржавање путева отишао у буџет.

- Тражили смо да се то врати за одржавање путева, али од тога није било ништа. Нигде нема као код нас да се путеви одржавају од путарине и субвенција. У нормалним земљама се део новца од нафте издваја за одржавање, а код нас су то субвенције. Па нисмо ми пољопривредници - каже Вукановић. Осим тога, ова предузећа поново воде рачуна и о локалним путевима која су им уредбом била „одузета“.

- У нашој надлежности су поново путеви у локалу, као што је то и раније било. Онда је владином уредбом одлучено да те путеве одржавају надлежне локалне самоуправе, међутим испоставило се да они немају средстава за тако нешто, па је то поново у нашој надлежности - напомиње Вукановићева. На одржавању путева раде ПЗП Ниш, ПЗП Врање и ПЗП Крагујевац, бивше чланице Нибенса у стечају, два предузећа ПЗП Београд и Бачка пут, која су у процесу реструктурирања који је одавно требало да добије епилог (према ранијим најавама државе), али није.

Пре мање од месец дана, најављујући нову сезону, директор Путева Србије Зоран Дробњак истакао је да недостају две милијарде динара за зимско одржавање путева. Путеви Србије су, према његовим речима, у сезону 2012/2013. ушли са 30.000 тона соли за посипање саобраћајница, а предвиђена је и набавка до 72.500 тона соли за зимско одржавање путева. „Специјализована предузећа попут Србијааутопута, МБА Миљковић, Сремпут, Војводинапут припремила су потребан минимум од 50 одсто комплетне механизације, људства и сировина,

предвиђен за реаговање са највећим степеном приправности“, изјавио је том приликом Дробњак.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/drzava_da_spreci_monopol_na_trzistu_4.html?news_id=252602

Зоран Обрадовић, доскорашњи председник Управног одбора Удружења нафтних компанија Србије

Држава да спречи монопол на тржишту

АУТОР: ГОЈКО ВЛАОВИЋ

Београд - Оснивање Удружења нафтних компанија Србије проистекло је из потребе да се те фирме на домаћем тржишту организовано и јединствено укључе у стварање пословног амбијента на начин на који је то уређено у готово свим земљама Европе.

Удружење од свог оснивања, октобра 2010, ради на унапређењу угледа нафтне привреде и јачању професионализма и етичких принципа пословања - каже у разговору за Данас Зоран Обрадовић, доскорашњи председник Управног одбора Удружења нафтних компанија Србије.

- **Како оцењујете тржишта деривата нафте у Србији данас и да ли можете рећи да је то перспективна делатност у нашој земљи?**

- Ако посматрамо тржиште моторних горива у Србији 2011. године, најзаступљенија су била дизел горива, са 61,7 одсто укупне потрошње. У структури потрошње дизел горива са две трећине је заступљен еуродизел, а једном трећином дизел Д2. Осамдесет процената еуродизела је стизало из увоза, што би након покретања новог рафинеријског постројења у Панчеву, требало да се промени, тј. да се укупне домаће потребе задовоље из домаће прераде. Од јануара наредне године Д2, заједно са бензином Премијум БМБ 95 одлази у историју, тако да ће на тржишту Србије моћи да се нађу искључиво горива Евро 5 квалитета. Иначе Србија се још раније определила за овај квалитет горива, тако да је годинама у назад дозвољен само увоз горива са префиксом евро, док је НИС-у, привремено, до окончања модернизације постројења, омогућено да производи и продаје бензин, дизел и ТНГ који не задовољавају европске стандарде. Не можемо рећи да је данас у Србији успостављена равноправна конкуренција у базичној понуди деривата. НИС као једини увозник и прерађивач сирове нафте у земљи ће после реконструкције у Панчеву још више учврстити доминантан положај у односу на друге понуђаче деривата. Можемо очекивати да ће од 2013. године гро деривата на домаћем тржишту бити произведено у рафинеријама НИС-а, па су неопходне мере којима би се предупредила злоупотреба доминантног положаја било ког учесника на тржишту.

- **Како оцењујете правни оквир којим се уређује тржиште деривата нафте у Србији, да ли представља препреку развоја или подстицај?**

- Сувише често се мењају услови пословања. Свака промена прописаних минималних техничких услова за ту делатност захтева изузетно велика улагања, а тренутно су на снази неразумни и неусаглашени прописи да би тржиште, када би се доследно примењивали, било озбиљно поремећено. Покушаћемо да се изборимо за услове који неће непотребно оптерећивати цену горива. Правни оквир би морао да обезбеди максималну заштиту потрошача, контролу државе пре свега ради праћења фискалних прихода, али и да обезбеди равноправни положај за све учеснике на тржишту

- У којој ће мери и на који начин је добијање статуса кандидата за чланство у Европској унији утицало на отварање тржишта деривата нафте у Србији?**

- Усаглашавање стандарда и прописа са регулативом ЕУ оствариће ефекте за које се залаже и УНКС. И оно што нам је посебно важно, то ће водити стварању пословно ефикасног амбијента и јачању професионализма и етичких принципа пословања.
- Како оцењујете квалитет деривата нафте у Србији? На који начин се спроводи његов мониторинг и контрола? Могу ли потрошачи да буду спокојни?**

- Чланице УНКС веома воде рачуна о контроли квалитета горива. У складу са прописима, све компаније увозе искључиво гориво европског квалитета, а додатну контролу приликом увоза раде акредитоване лабораторије, на основу чега се издаје потврда о усаглашености квалитета која касније прати сваку цистерну до малопродајног објекта. Поверење које потрошачи имају у брендове чланица УНКС-а је такође својеврсна потврда врхунског квалитета. Нажалост, чињеница је да не постоји системска контрола и да су санкције недовољно оштре, па има и оних који злоупотребљавају то стање на тржишту. То је нарочито било изражено у периоду интензивног увоза лож-уља које је касније, или директно, или кроз танкове за дизел гориво, завршавало у резервоарима аутомобила, камиона, грађевинских и пољопривредних машина. Док се не успостави национални систем мониторинга квалитета горива, што је једна од обавеза Србије у оквиру усклађивања прописа са прописима ЕУ, једина начин на коју потрошачи могу да се обезбеде је да гориво сипају на бензинским станицама релевантних компанија, које имају сопствени систем контроле квалитета горива, као што су то компаније УНКС-а.
- У односу на ниво зарада, потрошачима у Србији је трошак горива велика ставка. Може ли то да се промени?**

- Нажалост то је последица ниских зарада, а не високих цена горива. Годинама уназад су цене горива у нашој земљи биле међу најнижима у региону. Након подизања акциза на дизел и повећања стопе ПДВ-а просечне малопродајне цене горива у Србији су нешто изнад просека региона. То уједно показује у којој мери држава може да утиче на ниво цена. Када погледате листу цена коју објављујемо на нашем сајту, можете тачно утврдити да Грчка и Мађарска које су у самом врху имају и највећа државна захватања, односно да Македонија и БиХ које су традиционално при дну листе, имају најмања захватања. На компанијски део цене у највећој мери утичу цена сирове нафте и однос курса валута, а то су параметри на које ми не можемо да утичемо. У складу са тржишним принципима, нафтне компаније реагују пре свега под утицајем конкуренције. Зато је веома важно да држава својим мерама унапређује конкуренцију.
- Србија део својих потреба за горивом задовољава нафтом из домаћих извора. Можете ли нам рећи на основу ваших сазнања како државе у Европи решавају питање наплате накнаде за коришћење минералних сировина?**

- Гаспомњефту је дата идентична позиција коју је имао НИС као државна фирма и у делу рудне ренте без обзира на ниво производње и да ли су налазишта стара или нова. Ми сматрамо да би одређена ревизија у том делу била потребна, узимајући у обзир праксу у другим земљама, па и у самој Русији. У Русији, као и у многим другим земљама је рудна рента вишеструко већа него што је код нас. Тамо наиме захватања државе кроз рудну ренту прате кретања на светском тржишту нафте, тј. када цена нафте расте, повећава се рента и обрнуто.
- У Србији има укупно око 1.400 бензинских станица. Каква је ваша процена, хоће ли се повећавати или смањивати тај број?**

- Укупан број бензинских станица је још увек између 1.250 до 1.400, нажалост то нико не зна поуздано, мада се готово стално мења структура. Поједине компаније смањују број бензинских станица решавајући се нерентабилних поједине повећавају углавном градећи савремене

објекте, али је удео небрендираних, још увек око 50 одсто. Недопустиво је да приликом израде анализе тржишта не можемо да се ослонимо на податак Агенције за енергетику о издатим лиценцама за малопродају, с обзиром на то да ти подаци не одговарају реалном стању. Не само због тога што поједине лиценце нису активирани, већ и због тога што многе бензинске станице раде без издате лиценце за обављање те делатности. У сваком случају, у Србији има превише бензинских станица за овај ниво потрошње.

- **Процена је да је тренутно око 40 одсто капацитета за прераду нафте у региону вишак. Очекују ли се промене односа снага у прерађивачком и малопродајном сектору?**

- Тржиште Југоисточне Европе је веома живо. Актуелна је борба и у области експлоатације сирове нафте и у области прераде и малопродаје. Многи расположиви рафинеријски капацитети у региону су модернизовани при чему су им и повећани капацитет прераде, изузимајући Албанију. Последњи новоизграђени рафинеријски капацитети у региону су у Панчеву и с обзиром на то да ће се од нове године производити само гориво европског квалитета, за очекивати је да ће НИС имати и најповољнију понуду деривата на српском тржишту. Али то знају и сви остали у окружењу и вероватно имају спреман одговор. Здрава равноправна конкуренција може само да унапреди тржиште.

- **Како видите српско тржиште деривата нафте у 2013. години? Очекујете ли да би због економске кризе, потрошња горива могла значајно да опадне?**

- Анализе УНКС-а потврђују благи пад тржишта Србије и очекујем да ће и наредне године бити задржан тај тренд. Због повећане понуде апгрејдованих рафинерија у региону, наредне године ће знатно ојачати конкуренција прерађивача, што ће након покретања нових постројења у Панчеву нарочито бити изражено на тржишту Србије. У току је уговарање испорука за наредну годину и прометници у Србији очекују да ће бити у прилици да гориво купују по приближно једнаким ценама као рецимо у рафинеријама у Мађарској, Румунији, или Бугарској. Део новца који је до сада одлазио на трошкове транспорта до Србије сигурно би под утицајем домаће конкуренције допринео снижењу цене горива. Тиме би био ублажен удар на цену који нас чекају након увођења обавезних залиха, биокомпоненти и система мониторинга горива, у периоду усклађивања тржишта са директивама ЕУ. Анализа УНКС-а потврђује да је из године у годину све већа потрошње дизел горива у односу на бензине, тако да ће посебно бити велика конкуренција прерађивача у бензинима, јер га све рафинерије имају у вишку.

Циљ оснивања је остварен

Из дана у дан се све више укључујемо се припрему регулативе којом се уређује тржиште деривата нафте, а планирамо да остваримо и сарадњу са сродним организацијама земаља у региону. Кључни циљ оснивања УНКС-а је остварен. Удружење чине респектабилне компаније са значајним тржишним учешћем у Србији и великим искуством пословања на тржиштима развијених земаља Европе. То су ЕКО Србија, ОМВ Србија, ИнтерМОЛ, Лукоил Србија, Петробарт-АВИА, Транснафта, ИНА, Нафтацхем, Стандард гас и Спеед. Надамо се да ће ускоро и Нафтна индустрија Србије која је сада у статусу посматрача, заузети своје место пуноправног члана, чиме би држава у Удружењу добила партнера у решавању кључних питања унапређења тржишта, и што је веома важно, ослобођеног појединачних компанијских интереса - каже Зоран Обрадовић.

Изазов отвореног тржишта

- УНКС је основан по угледу на асоцијације најразвијенијих тржишта Европе. Нашем удружењу недавно су се придружиле и компаније Лукоил Србија и Спед. Компаније УНКС-а сада имају још значајнији удео у укупном промету горива и што је још важније указано поверење потрошача, очекују да ће им се у борби за системско уређење тржишта деривате нафте у Србији ускоро придружити и Нафтна индустрија Србије. То би додатно ојачало позицију асоцијације која ће, како је најавио нови председник Управног одбора Божидар Рајић из компаније ОМВ Србија, у наредном периоду, наставити интензивно да ради на одбрани интереса на само својих чланица, већ читаве делатности. Стварање отвореног тржишта и слободне конкуренције уз јасно дистанцирање од сиве зоне пословања, допринеће стварању боље пословне климе, уз већу заштиту интереса потрошача и државе - каже Зоран Обрадовић.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/srednja-klasa-nam-je-sirota-ali-je-ipak-imamo>

Средња класа нам је сирота, али је ипак имамо

– **Распон између највиших и најнижих зарада у Србији, од један према десет, на нивоу је просека у Европској унији – каже економиста Горан Николић. По његовим речима, без обзира на тренутну економску кризу, у Србији је од 2000. враћена средња класа.**

– Гини-коэффициент, који је показатељ неједнакости по финансијским примањима, за Србију износи 0,30 и по томе је на нивоу европског просека – прецизирао је Николић.

Он објашњава да то значи да је по том критеријуму, једнакост у нашој земљи више изражена него у Русији, Народној Републици Кини, Сједињеним Америчким Државама, Бразилу....

Статистичари неједнакост мере гини-коэффициентом: ако је у некој замишљеној земљи тај коэффициент нула, сви њени грађани имају једнак доходак, док би коэффициент један значао да целокупан доходак неке земље одлази само једном човеку.

Најуједначеније на свету живе грађани скандинавских земаља, у којима практично нема неједнакости. У тим државама гини-коэффициент је 0,25, али је тако и у Чешкој и Словачкој, које су и кроз транзицију из социјализма у капитализам успеле да одрже ниво уједначености квалитета живота својих грађана.

Осетно неуједначеније него код нас живи се у три велике светске земље – Сједињеним Америчким Државама, Кини и Русији – где је тај коэффициент чак 0,40. Највеће разлике на свету бележе се у бројним афричким државама и Јужној Америци: тамо огроман број људи живи у великој беди, док узак круг велепоседника и индустријалаца готово цео национални доходак узима за себе. У Бразилу, Аргентини и сличним земљама гини-коэффициент прелази 0,50, а у Намибији чак иде до 0,70.

Ситуација је слична и у свим другим државама насталим на тлу бивше Југославије, изузев Словеније и Црне Горе, где су неједнакости у квалитету живота нешто ниже. Од те слике снажно одскаче једино Косово, где се живело и живи у драматичним разликама.

Релативну уједначеност као Србија углавном су успеле да одрже и друге државе бившег комунистичког блока, с тим што је ситуација нешто боља у земљама Централне Европе. Ситуација је сасвим другачија када се крене ка истоку, у земље бивше совјетске империје. Тако се у Русији гини-коефицијент попео с 0,25 на чак 0,40.

Николић каже да је деведесетих година прошлог века средња класа у Србији уништена, али и да се она вратила после 2000. године јер се од тада десио велики раст плата код људи који су се некад сматрали средњом класом. То су запослени у школству, здравству и администрацији, и управо је у том јавном сектору био највећи раст плата.

– Сада су, бар по подацима Републичког завода за статистику, запослени у финансијским организацијама – банке, осигурање – најбоље плаћени у Србији, а посматрано по регионима, предњаче Нови Београд и Апатин, док су на зачељу Бела Паланка, Блаце и неки други градови на југу Србије – рекао је Николић.

По истраживању Делегације немачке привреде у Србији, просечна годишња бруто зарада генералних директора у Србији је 5,3 милиона динара, руководилаца продаје 3,1 милиона, менаџера за маркетинг два милиона, а „обичних” радника 528.000 динара. По резултатима истраживања, које је обухватило 21 компанију, генерални директори у Србији зарађују годишње, укључујући и варијабилно награђивање, бруто плату од 2,5 милиона динара до 13,5 милиона.

По истраживању, просек плата у Србији доказује огромне платне распоне за истоветне радне позиције, као и да укупан тренд повећања зарада од 7,6 посто у индустрији не може да прати годишња инфлаторна кретања. Прецизира се да водећи кадрови предузећа добијају између 450.000 и 8,5 милиона динара, директори сектора од 250.000 до 3,6 милиона динара, запослени у администрацији од 250.000 до 1,5 милион динара, док годишњи бруто доходак за стручне раднике варира од 230.000 до 900.000 динара.

В. Чв.

<http://www.dnevnik.rs/vojvodina/rad-na-crno-pod-velom-tajne>

Рад на црно под велом тајне

ЗРЕЊАНИН: Рад на црно, прековремени рад и неисплаћене зараде и друга примања главни су проблеми са којима се сусрећу радници у средњобанатским предузећима, али и инспекција рада која контролише њихов рад.

О овогодишњем учинку инспекције било је речи на седници Савета Средњобанатског управног округа, на којој је саопштено да је од почетка године до септембра обављено 1.100 инспекцијских надзора. Инспектори рада, њих седморо који, иначе, контролишу, 8.000 послодаваца у средњем Банату, у том периоду издали су 500 решења за отклањање неправилности и изrekli 30 забрана рада јер је претила непосредна опасност по живот и здравље људи. Покренута су 74 прекршајна поступка. Поднете су и три кривичне пријаве, од којих две из области радних односа – рад на црно.

- Током надзора затекли смо да на црно ради 670 радника, али су са већином тако ангажованих послодавци одмах закључили уговоре о обављању привремених послова. Рад на црно је углавном присутан код малих и средњих послодаваца, док је код оних великих присутан прековремени рад преко осам часова, и то без решења, највише у великим маркетингама у

Зрењанину. Тај прековремени рад је редован рад по осам сати али шест дана, а у Србији је 42-часовна радна недеља – објаснила је новинарима шефица Одсека инспекције рада Светлана Шукић и додала да инспектори подносе прекршајне пријаве за отклањање ових неправилности, али проблем представља то што запослени о томе ћуте док су у радном односу, плашећи се отказа.

Неисплаћене зараде највише муке претходних месеци задавале су запосленима у Фабрици лекова “Југоремедија” у којој је поднет захтев за покретање стечаја, затим у фирми “Минел Фепо”, у којој траје стечајни поступак, али и “Војводинапуту” и Графичком предузећу “Будућност”. Само из “Југоремедије” и “Војводинапута”, по речима Шукићеве, у инспекцију рада месечно дође по 700 запослених, којима инспектори издају решења са клаузулом извршења.

Забележене су до септембра и 44 тешке повреде на раду, од чега највише у Зрењанину – 33. Али, најтежа се догодила у Сечњу и имала је смртни исход, због чега је против одговорних поднета кривична пријава из области безбедности и здравља на раду. Почетком јула, наиме, страдала је Зрењанинка Јасмина П. (32), на радном месту, на фарми свиња у Сечњу. Њу је усмртио необезбеђени вентилатор. Установљено је да на радном месту нису биле предузете све мере безбедности.

Ж. Балабан

<http://www.dnevnik.rs/drustvo/najveca-prosecna-penzija-u-novom-sadu>

Највећа просечна пензија у Новом Саду

У Војводини има 364.605 пензионера из категорије бивших запослених, а просечно добијају 25.154 динара. Међу војвођанским пензионерима нема академика и рудара, али зато има 6.011 бораца

од пре 9. септембра 1943. године и 9.406 после тог датума. По општим прописима у пензију је отишло 343.738 Војвођана, а прима је и 355 носилаца споменице који живе у Војводини, 198 бивших радника Савезног министарства унутрашњих послова, као и 5.190 бивших радника Републичког МУП-а. У Војводини има и 43 изузетне пензије.

Највећа просечна пензија у Војводини исплаћује се у Новом Саду. Просек за 79.765 пензионера у том граду износи 29.034 динара.

Иза Новосађана су Панчевци, односно 36.531 пензионера с просечним примањима 26.893 динара. Следе Врбашани – 11.335 пензионера с просечних 26.273 динара, док су на четвртом месту пензионисани Зрењанинци, њих 36.615, чија просечна пензија износи 25.352 динара. Најнижа просечна пензија у Војводини је у општини Озаци. Тамо 6.073 пензионера у просеку прима 21.706 динара. Следе пензионери Старе Пазове: њих 15.580 у просеку добија 22.808 динара.

У Војводини има 201.221 старосна, 75.240 инвалидских и 88.144 породичне пензије. Просек старосне пензије за бивше запослене у Војводини је 28.441 динар, инвалидске – 23.444, а породичне – 19.109 динара.

У Војводини има 6.499 војних пензионера. Највише их данас има у Новом Саду – 2.832, а просечна пензија им је 43.083 динара.

Најмање пензионисаних војних лица је у Бечеју – 33, а њихова просечна пензија износи 39.407 динара.

Пензионисаних паора у Војводини има 26.825 с просечним примањем од 10.410 динара. Највише их је у Сремској Митровици – 4.222, с просечном пензијом од 9.897 динара. Следи Панчево с 3.900 пензионера и просеком од 10.047 динара, а затим Зрењанин – 2.806, с просечном пензијом од 10.234 динара.

Највише, од укупно 16.761 пензионера из категорије самосталних делатности, у Војводини има у Новом Саду – 3.996, с просечном пензијом од 28.251 динар, а затим у Старој Пазови – 1.776, с просечком од 29.727 динара. Следи Сремска Митровица с 1.536 самосталних пензионера и просеком од 22.315 динара.

Љ. Малешевић

Kampanja za bolji položaj žena na tržištu rada u okviru Međunarodnog dana ljudskih prava

Neaktivno 61 odsto žena

Kriza i rast nezaposlenosti teraju da žene rade duže neplaćene poslove i imaju više od 10 odsto manje plate za iste poslove od kolega, istakla Biljana Maletin, konsultantkinja za rodnu ravnopravnost

**Dobrila Soleša
Beograd**

„U Srbiji je ostvaren određen napredak u pogledu učešća žena u političkom životu, što se vidi po većem broju žena u parlamentu, ali su sve nepovoljniji trendovi na tržištu rada“, istakla je juče Biljana Maletin, konsultantkinja za pitanja rodne ravnopravnosti na okruglom stolu Saveza samostalnih sindikata Srbije (SSSS) u Beogradu. „Najporazniji podatak je da je oko 61 odsto žena neaktivno, što je višedecenijski rekord i rezultat negativnih privrednih kretanja, praćenih rastom nezaposlenosti“, rekla je Maletin na skupu „Danas i uvek - dostojanstven rad za žene“ održan povodom obeležavanja Međunarodnog dana ljudskih prava. Ovo ukazuje da pripadnice ženskog pola silom naterane u četiri zida što u pitanje dovodi rad i prava“, ukazuje ona i dodaje da deo žena nije čak ni registrovan na Zavodu za zapošljavanje. Prema istraživanjima, žene u proseku zarađuju 10 do 20 odsto manje od muškaraca za iste poslove, ali se istovremeno povećavaju

Sa skupa „Danas i uvek - dostojanstven rad za žene“

Ugroženi Romi, siromašni...

„Oko 61 odsto od ukupno 1.196 građana, učesnika u istraživanju fenomena diskriminacije u Srbiji odgovorilo je da je ova pojava izražena u velikoj meri. Ovako rasprostranjeno mišljenje rezultat je duboke krize, rasta nezaposlenosti i sve više nezadovoljnih“, istakao je juče Đorđe Vuković, izvršni direktor Cesida na prezentaciji u Beogradu. U odnosu na stanje u 2008. godini 38 odsto anketiranih ocenilo da je diskriminacija u porastu. Po stepenu ugroženosti Romi su na prvom mestu, siromašni su se popeli na drugo, a na trećem su osobe s invaliditetom, žene i pripadnici seksualnih manjina, ističe se u studiji čiju izradu je organizovala kancelarija poverenika za zaštitu ravnopravnosti.

neplaćeni poslovi u domaćinstvu. Republički zavod za statistiku sproveo je anketu o utrošku vremena po kojoj se vidi da kuvanje, pranje, čuvanje dece pripada ženama, dok muškarci nešto radije rade u bašti i idu u kupovinu. Po podacima Viktimološkog društva Srbije oko 61 odsto žena je doživelo diskriminaciju prilikom zapošljavanja“, kaže Male-

tin. Sonja Vukajlović, predsednica sindikata putara predložila je da Inspektorat rada preispita poslodavce koji ne isplaćuju naknade za porodilje, te da se verifikuje rad žena kod kuće, preko kojeg bi se ostvarilo deo prava iz PIO sistema. Potpredsednica Evropskog komiteta žena u građevinskoj i drvnoj industriji Aleksandra Stojković navodi da je skup o

dostojanstvenom radu za žene deo regionalne kampanje koja se sprovodi u državama bivše SFRJ, s izuzetkom Slovenije. Međunarodna organizacija rada je 1999. godine je uvela pojam dostojanstven rad što podrazumeva stvaranje uslova za zapošljavanje, uslove rada, socijalnu zaštitu, odsustvo diskriminacije i rodnu ravnopravnost.